

Dokumenttyp	Strategi
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen
Upprättad	2017-11-06
Antagen	Kf 2010-06-07, § 53
Senast reviderad	Kf 2017-11-27, § 109
Dokumentet gäller för	Kiruna kommuns nämnder och förvaltningar, bolag

KOMMUNÖVERGRIPANDE STRATEGI GÄLLANDE VÅLD I NÄRA RELATION

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Syfte	4
3 Övergripande mål	4

Bilaga 1 Bakgrund

Bilaga 2 Läs- och boktips, länkar till information

1 Inledning

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem även om våldet främst drabbar en individ och en relation. Det är viktigt att vara medveten om att mäns våld mot kvinnor är den vanligaste formen av våld i nära relationer

Att vara utsatt för våld i nära relation påverkar personers liv och hälsa. Förutom stora kostnader för individen påverkar detta också kostnader på samhällsnivå. Faktiska kostnader för ett fall av våld i en nära relation är 6-10 miljoner kronor och att det för barn som upplever våld i familjen finns en beräkning som uppskattar de socioekonomiska effekterna till miljonbelopp (sid 113-117; SOU 2015:55).

Frågor gällande hjälp och stöd om våld i nära relation har ökat under 2017 hos socialtjänstens öppenvård och "Våga Fråga" i Kiruna kommun. Våldsutsatta och våldsutövare finns i vår kommun, därför finns också behov av både hjälp och stöd och ett förebyggande arbete.

Kiruna kommun och de kommunala bolagen har tillsammans många anställda. En anställd kan beröras av våld i nära relation eller i sin tjänst komma i kontakt med personer som lever som våldsutsatt eller våldförövande. Kunskap och gott bemötande är av stor betydelse i fall där våld i nära relation pågår.

Strategi för våld i nära relation Kiruna kommun

Strategin för våld i nära relation länkar samman med Kiruna kommuns vision. Visionen har antagits av kommunfullmäktige 2013-05-27, § 68: "Vår övertygelse om människors lika värde är lika djup och värdefull som vår malm. Våra ambitioner är högre än våra fjäll. Våra näringar gör oss världsledande. De stora vidderna ger rymd åt ursprung och nytänkande. Vi är Kiruna." I Kiruna kommun ska alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder, kunna leva jämställda och med respekt för varandra. Inga former av förtryck, hot och våld ska accepteras.

Det krävs ett gemensamt arbete på bred front för att minska våld i nära relation och de problem det skapar på samhälls- och individnivå. Strategin berör även ett av Kiruna kommuns tillväxtmål 2020 med att Kiruna är ett inkluderande, jämlikt och jämställt samhälle.

Strategin har tagits fram efter revideringsarbete 2017 av tidigare handlingsprogram gällande Mäns våld mot kvinnor och Våld i nära relation. Representanter för kommunens socialförvaltning, stadsbyggnadsförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltning, miljö- och byggnadsförvaltning och kommunkontoret har medverkat vid revideringen. Tidigare handlingsplan har antagits av kommunfullmäktige 2010 och har reviderats till åtgärdsprogram, som antogs 2014-03-31, § 45.

Strategin avseende våld i nära relation involverar all personal inom Kiruna kommun, inom ramen för sitt respektive uppdrag, och i förlängningen invånare och människor som besöker i Kiruna kommun.

Det övergripande ansvaret för genomförande, uppföljning och revidering av strategi avseende våld i nära relation åligger kommunstyrelsen.

2 Syfte

Syftet med den kommunövergripande strategin är att

- få verksamheter inom Kiruna kommun att uppmärksamma och se över sitt arbete med att förebygga våld i nära relationer både internt och offentligt
- öka uppmärksamheten på dolda/öppna övergrepp, såväl hos allmänhet som hos professionella och verka för jämställdhet, jämlikhet och respekt
- åstadkomma en attitydförändring bland allmänheten i Kiruna kommun avseende våld i nära relationer, hedersrelaterat och könsrelaterat våld
- barn och unga samt vuxna ska kunna våga berätta om förekomst av våld i nära relationer

3 Övergripande mål

De övergripande målen för strategin avseende våld i nära relation är att:

- öka förebyggande insatser genom arbete med jämställdhet, jämlikhet och respekt
- informera om våld i nära relationer inom kommunala verksamheter och att information finns tillgänglig för allmänhet på verksamheters lokaler och digitala platser var hjälp och stöd finns att få
- kunskap och information finns hos personalen i Kiruna kommun, och när de som söker stöd och hjälp, för att öka anmälningens benägenheten för brott gällande våld i nära relationer
- minska negativa konsekvenser för barn och unga som lever i familjer där våld förekommer
- beakta de olika livssammanhang personer kan ha som påverkar individens behov av stöd och trygghet
- personalen ska agera vid möte med personer som berörs av våld i nära relation

3.1 Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram (Åtgärdsprogram gällande våld i nära relation) finns för stöd för genomförande i arbetet för de kommunala verksamheterna.

Bilaga 1 Bakgrund

Kiruna kommuns strategi gällande våld i nära relation utgår från relationen mellan könen man och kvinna, tvåkönsmodellen. Det är viktigt att känna till att kvinnor är mest utsatta för våld i nära relation. Statistik över antal anmälda våldsbrott visar att huvudparten av allt våld som sker mot kvinnor utövas i hemmet och utövas av män som kvinnorna är bekanta med, ha en pågående relation med eller ha haft en avslutad relation med.

Det finns många andra former av nära relation där personer kan ha samma kön eller där personer inte vill definiera sin könsidentitet utifrån något av de två juridiska könen. Nära relationer kan bestå av fler än två personer och handla om relationer i ett familjesammanhang. Våld i nära relation finns i alla former av nära relationer mellan personer och för att strategin ska inkludera andra könsidentiteter och relationssammansättningar benämns våldsutsatt eller våldsutövare inte med specifikt kön. Samhällets förmåga och stöd att möta grupper utanför norm för våldsutsatthet i nära relationer eller den som utövar våld behöver uppmärksammas i fråga om jämlikhet till hjälp och stöd.

Enligt Mål och myndighet- en effektiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86, sid 274) har kvinnors utsatthet för misshandel "legat på ungefär samma nivå under den senaste tioårsperioden. Detta gäller våldsutsatthet både i och utanför parrelationer. Andelen kvinnor som uppger att de utsätts för hot om våld har ökat. I slutet av perioden kom också en högre andel av hoten från en närstående person. Den största ökningen rör andelen kvinnor som uppger att de utsätts för sexualbrott. De senaste åren har det skett en markant uppgång och det återstår att se om detta är ett trendbrott eller en tillfällig avvikelse från en i övrigt stabil nivå. Utvecklingen avseende kvinnors våldsutsatthet framstår som oroande, inte minst mot bakgrund av att mäns våldsutsatthet minskar (misshandel och hot) eller är fortsatt låg (sexualbrott)."

Attityder i samhället

Stereotypa bilder om kön presenteras och återskapas i medier, genom reklam, i filmer och i spel. Kvinnor och flickor sexualiseras och framställs som objekt. Även män exponeras på ett fördömsfullt sätt. Budskapet som förmedlas är att manlighet står för makt och aktivitet och kvinnlighet för underordning och passivitet. Utvecklingen inom medie- och informationsteknik innebär ökad tillgänglighet till information och när alla åldrar både i hemmet och i den offentliga miljön. Denna utveckling är allvarlig eftersom den utgör ett hinder för att nå jämställdhetspolitiska mål.

Makt och kontroll

Våld och misshandel handlar inte en enstaka händelser utan snarare ett mönster av övergrepp mot en person. Det kan röra sig om fysiska, sexuella, psykiska, sociala och ekonomiska övergrepp.

En av de mest kända och spridda beskrivningarna av våld är det så kallade Duluth hjulet (Duluth Power and Control Wheel), som beskriver hur sammansatt och mångsidigt våldet ofta är samt att det är inriktat på makt och kontroll.

Olika former av våld

Fysiska övergrepp

Fysiska övergrepp kan innefatta att förövaren exempelvis river, biter, bränner, skakar eller knuffar, örfilar, utdelar knytnävsslag, sparkar eller tar stryptag. Att använda olika typer av vapen är ytterligare exempel på fysiska övergrepp.

Hot om våld eller skada

En annan typ av övergrepp är olika former av hot. Förövaren kan hota att döda, skada eller bruka våld direkt eller mot någon annan som är viktig för hen. Förövaren kan också hota med att begå självmord.

Sexuella övergrepp

Sexuella övergrepp omfattar en rad olika handlingar. Att fysiskt eller genom hot tvinga sig till samlag eller andra former av sexuella handlingar är några exempel, likaså misshandel i samband med samlag. Andra exempel är att under tvång se på pornografi eller till sexuella aktiviteter inför andra. Många upplever just sexuella övergrepp från den hen lever med som det absoluta sveket och som något djupt kränkande. De som blivit utsatta för sexuella övergrepp kan ha mycket svårt att överhuvudtaget tala om det enligt Lena Vännman, psykolog och psykoterapeut Norrlands universitetssjukhus, Umeå.

Känslomässiga övergrepp/Psykiskt våld

Många med erfarenhet av en våldspräglad relation menar att det emotionella våldet är värre än det rent fysiska. Känslomässiga övergrepp kan bestå av olika systematiska verbala angrepp, exempelvis kränkande, nedsättande och förnedrande ord. Det kan röra sig om personen som förälder, om hens utseende och klädsel, hens vänner och familj, om upprepade verbala angrepp på hens värde som person. Hela hens sätt att vara kan förlöjligas och nedvärderas. Extrem svartsjuka och ägandebegär över personen kan också räknas till de känslomässiga övergreppen.

Andra exempel på känslomässigt våld:

- **Skadegörelse:** Angrepp mot inventarier eller andra föremål och våld/hot om våld mot husdjur.
- **Isolering:** Förövaren kan utsätta en annan person för våld genom att försöka kontrollera tid, aktiviteter och kontakt med andra människor genom att exempelvis ständigt vara med hen. Andra exempel är att hindra personen från att röra sig fritt genom att ta ifrån hen bilnycklar eller att tvinga hen att lämna sitt arbete.
- **Barnen:** Även barn i familjen kan direkt eller indirekt komma att dras in i misshandelssituationen. Förövaren kan skada barnen eller hota med att göra så för att kontrollera hen. Förövaren kan hota med att ta ifrån hen vårdnaden om barnen eller vägra betala underhåll.
- **Ekonomisk kontroll:** En annan form av övergrepp är att ta kontroll över t.ex. bilen, inköp av mat och kläder, försäkringar och pengar. Förövaren kan förhindra att personen blir självförsörjande, hen kan vägra att arbeta och insistera att den andra personen ska försörja familjen. Hen kan kräva att den andra personen ska sköter räkenskaperna eller vägra hen insyn i familjeekonomi. Genom manipulationer och stöld av den andra personen egna besparingar kan skapa ett ekonomiskt beroende hos en av relationsparterna.

Våldets normaliseringsprocess

Våld i nära relationer är en långvarig och psykiskt nedbrytande process som följer ett visst mönster. Sociologen Eva Lundgren har beskrivit den som våldets normaliseringsprocess.

Förövaren riktar kontrollerat våld mot personen genom att utsätta hen för ständig kontroll och genom att försvåra hens umgänge med vänner och släktingar. Förövaren kontrollerar bland annat genom att växla mellan våld och värme. Efter ett misshandelstillfälle kan förövaren uppträda ångerfullt och omhändertagande. Den som är våldsutsatt kan växla mellan stark rädsla och hopp om förändring. Hen försöker anpassa sig för att undvika misshandel.

När våldet fortsätter kan den som är våldsutsatt se sig själv som ansvarig för det som sker och ta på sig skulden för våldet. Den som är våldsutsatt kan undvika sociala kontakter. Hens självförtroende sjunker, hen anpassar sig till förövaren och blir känslomässigt alltmer beroende. Hen tar efterhand över förövarens verklighetsuppfattning och ser misshandeln som ett normalt inslag i relationen.

Det kan vara svårt för utomstående att förstå varför en person stannar kvar i en relation där hen utsätts för våld. För en person som misshandlas av den som hen lever tillsammans med finns det många hinder för att kunna lämna och göra sig fri från relationen.

Sammantaget kan sägas att orsakerna till att den som är våldsutsatt stannar är många och varierar från individ till individ. Ett skäl som många kvinnor, som varit de flesta deltagarna i olika studier uppger är rädsla för fortsatt våld/att våldet ska förvärras och - relaterat till detta - en upplevelse av att det finns få möjligheter till säkerhet för dem och deras barn. Forskningen visar också att denna rädsla är realistisk: Risken för personen att utsättas för allvarliga skador och dödligt våld ökar då personen har lämnat relationen eller då förövaren tror att hen är på väg att bli lämnad.

Våld och misshandel- ofta ett mönster av övergrepp

Våld i nära relation äger oftast rum i hemmet, vilket gör att det sällan uppmärksammas av andra. Att våldet och övergreppen äger rum inom en nära, känslomässig relation (pågående eller avslutad) ger det en speciell prägel.

Den nära relationen gör att våldet har en annan karaktär och oftast får andra konsekvenser än annat våld. Förövaren har t.ex. ständigt "tillgång" till offret och kan, utöver det direkta fysiska våldet, utöva andra former av övergrepp och kontroll.

Att utöva våld

Våld i nära relationer måste ses som ett sammansatt problem som inte har en enda orsak. Det är ett samhälleligt-, individuellt- och relationsproblem och har på varje analysnivå mångfaktoriella orsaker. Forskning visar att när våld förekommer i en relation så är det i många fall troligt att det fortsätter. Det är således angeläget att partnerrelaterat våld upptäcks tidigt och att våldsutövaren ges stöd och behandling så att risk för upprepade våldshandlingar inte uppstår.

En del par där våld förekommer fortsätter att leva tillsammans vilket ställer krav på att insatser omfattar alla parter. Formerna för detta stöd måste avvägas noga med hänsyn tagen till personliga förutsättningar och förhållanden, extra viktigt då barn finns i familjen.

När våld i nära relationer analyseras och diskuteras sker det ofta på olika nivåer och med olika teoretiska utgångspunkter. Våldet ses antingen som ett strukturellt/samhälleligt fenomen, som ett socialpsykologiskt relationsproblem eller som ett individualpsykologiskt problem.

Inom forskningen försöker den emellertid allt mer att förena dessa olika perspektiv; då de som använder fysiskt våld inte är en heterogen grupp, är det svårt att hitta *en orsak* eller *en teori* som är giltig för alla. Forskare talar exempelvis i allt högre grad om en *ekologisk modell*. Det innebär en förståelse för samspelet mellan personliga, situationsbetingade och sociokulturella faktorer.

Enligt denna ekologiska modell är det inte en enstaka faktor som orsakar våldet, utan ett antal samvarierande faktorer. Således kan inte heller åtgärder mot våld vara av ett enda slag.

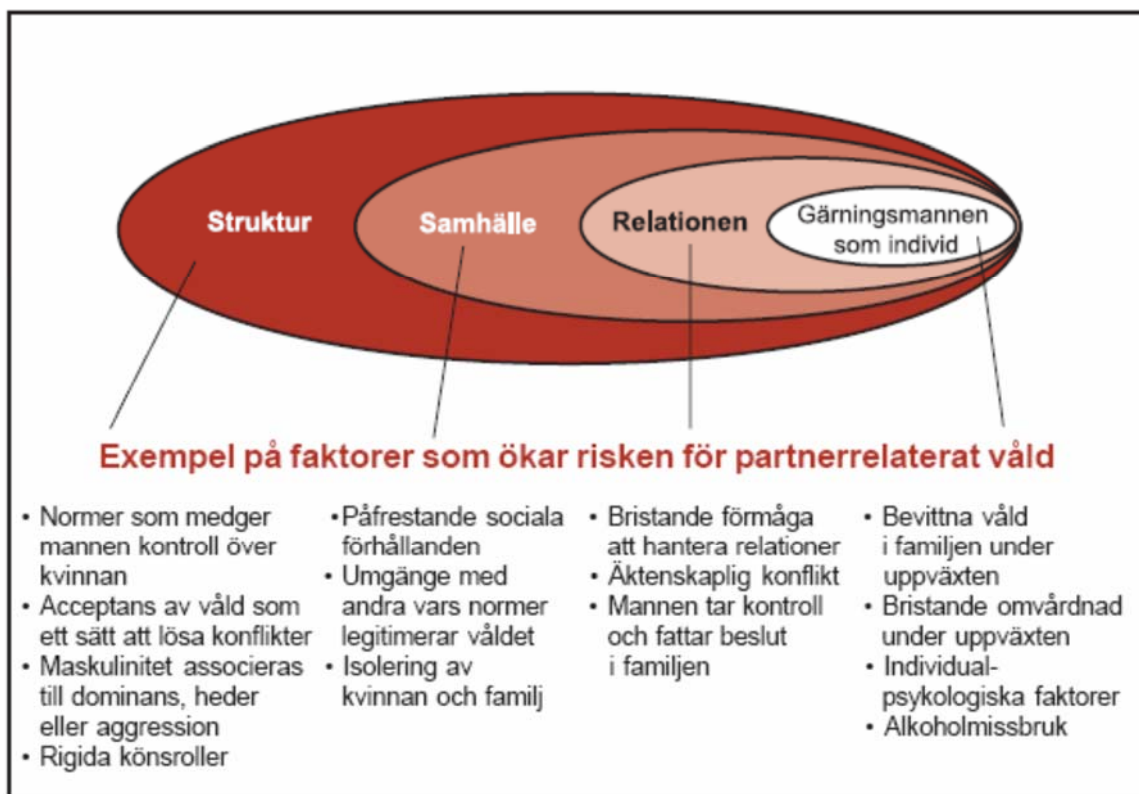

Fig 1: En ekologisk modell för våld i nära relation, tvåkönsmodellen. Faktorer kan också överföras på andra könsidentiteter samt relationsmodeller.

Uppbrottsprocessen

Frågan "varför går hon inte?" döljer det faktum att många våldsoffer faktiskt lämnar relationen. Inte alltid vid första slaget men förr eller senare. Margareta Hydén beskriver detta i termer av en *uppbrottsprocess*. Uppbrottet sker över tid och är ett uttryck för motstånd mot våldsbruk. Hydén urskiljer ett par faktorer som förefaller bidra till en våldsutsatt persons uppbrott:

- När hon förlorat hoppet om relationen - då går hon.
- När hon börjar längta efter ett nytt liv- då går hon.

Uppbrottet är en process som tar lång tid. Hydén menar vidare att det kan vara av stor vikt för stöd och hjälpinsatser att bedöma var i uppbrottsprocessen en våldsutsatt person befinner sig. En person som gör allt för att dölja misshandeln, som kanske söker hjälp för akuta skador utan att säga något om orsakerna är förmodligen i början av processen. Att "våga fråga" är i det läget mycket betydelsefullt. En person som däremot uttrycker uppgivenhet och ilska och en uttalad beslutsamhet att lämna relationen, befinner sig med största sannolikhet i slutet av uppbrottsprocessen. Men fortfarande kan personens uppbrott bli en i raden av flera försökstillfällen av att lämna relationen.

Våld och förtryck i hederns namn

Hedersrelaterat våld definieras ofta som "de andra" men är närvarande inom alla kulturer och grupper. Våldet ses och uttalas av kollektivet som en legitim, oundviklig handling för att straffa personers olydnad, bevara familjens heder och värna om släktens sociala överlevnad. Hederstänkandet har en avgörande roll. Våldet är planerat, kollektivt sanktionerat och beslutat, i vissa fall även kollektivt utövat. Förövarna beskyddas av merparten av släkten/kollektivet. Våldet drabbar mest individer av kvinnokön från de att de blir köns mogna, dvs. från ca 12-13 år ålder och resten av livet.

Våldet kan även utövas mot individer av bägge kön på grund av sexuell läggning som av kollektivet utdöms som avvikande och mot kvinnor om relationen inte leder till att paret blir gravida. Våldet kan även drabba pojkar och unga män om de stödjer eller beskyddar en flicka eller kvinna som inte fogar sig. Även pojkar och unga män kan utsättas direkt av hedersrelaterat våld då de har en relation med, eller ingår äktenskap med, en kvinna eller en partner som inte accepteras av pojkens familj eller släkt. Utövarna av hedersrelaterat våld är i första hand män som står nära de utsatta, men även närstående kvinnor kan delta. Våldet kan vara allt från kränkningar och kontroll till mord inklusive påtvingat självmord.

En del i förklaringen till hedersrelaterat våld och förtryck är konflikten mellan familjens värderingar och normer och samhällets normer och värderingar när det gäller synen på sexuell läggning, på kvinnan och jämställdhet. Personens behov av att skapa sig ett eget handlingsutrymme krockar med föräldrarnas vilja. När hen inte lever upp till familjens krav är det maktinnehavaren i familjen som ska ansvara och ha rätt att se till att kraven efterlevs.

Deras utsatthet förvärras av att det är deras närmaste som utövar förtryck. En individ som vill frigöra sig från förtrycket kan samtidigt känna stor lojalitet med sin familj. Hen kan utsättas för hot och våld när hen vill bryta sig loss från familjemönstret. Det krävs att de instanser som individen vänder sig till har särskilda kunskaper och bemötande för att de skall få rätt stöd och skydd.

Barn och unga som lever med våld i familjen

Barn och unga som växer upp med våld och hot i familjen lever i ett särskilt utsatt läge. De lever under stark psykisk press med risk för hälsoproblem och allvarliga konsekvenser för deras utveckling. Våld i familjen kan drabba barn och unga direkt genom att de själva blir utsatta för våld och övergrepp. Undersökningar visar att det är större risk för barn att bli utsatta för fysisk misshandel om de lever i en familj där våld i nära relation förekommer än om de inte gör det. Även om barnen inte utsätts för fysisk misshandel drabbas de genom att de lever i en otrygg och skräckfylld situation.

Barn och unga som bevittnar och lever med våld inom familjen kan få kostsamma följder så som psykiska problem i form av depression, ångest, självdestruktivitet och aggressivitet. Det kan göra att barn får svårt att lita på andra människor och en pessimistisk syn på sin egen förmåga att påverka sin egen livssituation. Barn tar ofta på sig skuld och ansvar för föräldrarnas svårigheter. De är lojala och försöker skydda den som är våldsutsatt och utvecklar en ambivalent relation till den som är våldsutövare. Barn och unga som lever med våld i familjen måste uppmärksammas av verksamheter som möter dessa barn och få det skydd eller stöd som de behöver och har rätt till, enligt förenta nationernas barnkonvention.

Särskilt utsatta grupper

Kvinnor med funktionsvariation

Inom forskningen bedömer man att det är vanligare med misshandel mot funktionsvarierade kvinnor än mot kvinnor som inte är det. Personer med funktionsvariation lever i en utsatt situation genom att de är isolerade och beroende av andra. Det är också svårt för dem att söka och att få hjälp. Skam och rädsla kan vara ett hinder att söka hjälp och deras trovärdighet kan vara ifrågasatt t.ex. om personen har en mental funktionsvariation. Personen kan ha kommunikationsproblem och svårigheter att förmedla att hen är utsatt.

Föreningen Forum - Kvinnor och handikapp har kartlagt våld och kränkningar mot kvinnor med funktionsvariation och funnit att våld mot dessa kvinnor förekommer i hemmet, på institutioner och i offentlig miljö. Förövare är oftast män; nära anhörig, personal, medpatient eller andra boende och tillfälligt bekanta. Våld drabbar en funktionsvarierad kvinna dubbelt genom att den förstärker den känsla av underläge som kvinnans funktionsvariation kan innebära.

Kvinnor med missbruksproblem

Kvinnor med missbruksproblem har en särskilt problematisk situation. De utsätts ofta för våld men har svårt att begära och få hjälp och gör sällan polisanmälan. Det finns undersökningar som pekar på att kvinnor med missbruksproblem utsätts för det grövsta våldet. Kvinnorna lever i stark beroendeställning till de män som misshandlar. Det finns risk att samhällets hjälpinstanser inriktar sig mera på kvinnans missbruksproblem än på det faktum att hon är utsatt för våld och att hon behöver stöd som brottsoffer. Kvinnojourerna har svårt att ta emot kvinnor med missbruksproblem i skyddat boende.

Kvinnor med utländsk bakgrund

Kvinnor med utländsk bakgrund bör uppmärksammas bättre. Enligt Polisens utredningar av våld mot kvinnor i nära relationer, *Rapport 2008:25*, visar genomgången av fall att chansen är mindre att en anmälan leder till åtal om kvinnan har utländsk bakgrund än om hon har svensk bakgrund (24 % jämfört med 38 %). Enkätstudien tyder också på att kvinnorna med utländsk bakgrund var mindre nöjda med det bemötande de fått från polisen.

Invandrade kvinnor kan vara särskilt utsatta exempelvis på grund av bristande kunskaper i svenska samt om lagar och regler i Sverige. Nyanlända invandrare har ofta ett begränsat socialt nätverk vilket förstärker den våldsutövande mannens möjligheter att binda kvinnan till sig och isolera henne från omvärlden.

Våld mot äldre

Våld och övergrepp mot äldre är ett dolt problem. En undersökning som genomförts av Brottsoffermyndigheten 2001 visar sig att 16 % av de kvinnor och 13 % av de män som tillfrågats utsatts för våld eller övergrepp av något slag efter sin 65-årsdag. Arten och graden av kvinnornas utsatthet är mer upprepad och av allvarligare slag och kvinnorna hade fler och tydligare symtom än männen. Kvinnorna hade till skillnad från männen även varit utsatta för sexuellt våld eller sexuella trakasserier. Tre fjärdedelar av kvinnorna och hälften av männen hade aldrig sökt hjälp.

Våld i samkönade relationer

Alla människor har rätt till samma skydd, stöd och hjälp utifrån sin utsatthet, oavsett sexuell läggning. Våld i samkönade relationer och mäns våld mot kvinnor har många likheter. Mönstret med begränsningar och normalisering i livet för den som utsätts för våld, kontroll, hot om våld och utövande av våld är likartat. Men det finns också olikheter vilket gör att särskild kunskap om samkönade relationer behövs.

Könstillhörigheten hos förövaren och den som utsätts för våld har betydelse både för hur omgivningen uppfattar våldet, för benägenheten hos den våldutsatte att anmäla och söka hjälp och för det bemötande hen får. Det omgivande samhällets heterosexuella normer innebär att våld i samkönade relationer osynliggörs eller bagatelliseras. Omgivningen får svårare att se, förstå och hantera våldet och därmed ge adekvat stöd.

En svensk studie (Våldsamt lika och olika, 2005) och tidigare erfarenheter visar bl.a. att homo- och bisexuella samt transpersoner inte söker hjälp i samma utsträckning som heterosexuella, t.ex. gör denna grupp mycket sällan polisanmälningar om våld i parrelation. Det kan bero på att många i denna grupp har negativa erfarenheter av bemötande från olika myndigheter och inte tror sig kunna få hjälp av samhället i samma utsträckning.

Män som blir utsatta för våld i nära relation

Män har på samma sätt som kvinnor rätt att ta del av samhällets resurser då de blir utsatta för våld i sina relationer. Könstillhörigheten hos förövaren och den som utsätts för våld har betydelse både för hur omgivningen uppfattar våldet, för benägenheten hos den våldutsatte att anmäla och söka hjälp och för det bemötande han får.

Bilaga 2 Läs- och boktips, länkar till information

Barn, våld, familjerätt och kvinnojoursarbete

Marie Eriksson

Boken tar fasta på det faktum att kvinnojourerna ibland kommer i kontakt med hjälpsökande mammor som på något sätt befinner sig i tvist med barnets andra förälder. Hur kan jourerna agera i sådana situationer? Juridiken ställer upp spelregler för utsatta mammor och för kvinnojoursarbetet, och boken ger en översikt över de delar av lagstiftningen som är mest relevanta i dessa fall.

Beställ via ROKS

Det är någonting speciellt med den här frågan

Carin Holmberg & Christine Bender

Boken "Det är något speciellt med den här frågan- Om det lokalpolitiska samtalet om mäns våld mot kvinnor" handlar om svårigheten att uppmärksamma och diskutera mäns våld mot kvinnor i såväl det lokala offentliga samtalet som i praktisk kommunal politik.

Utgiven av: Fritzes, Brottsoffermyndigheten

Dubbelt utsatt - om våld mot kvinnor med funktionsnedsättning

Karin Torgny

Boken ger en förståelse för de särskilda villkor som våldsutsatta kvinnor med någon form av funktionsnedsättning lever under. Här får man höra olika kvinnors berättelser om sin utsatthet men också om deras styrka.

Utgiven av: Bräcke Diakoni

Duluth-hjulet (Duluth Power and Control Wheel)

Beskrivning av hur sammansatt och mångsidigt våld mot kvinnor ofta är samt att det ofta är inriktat på makt och kontroll enligt det så kallade Duluth hjulet.

www.duluth-model.org

Från tvångsäktenskap till balkongmord - ingång till hederskulturen

Stefan Koch, Eduardo Grutzky och Cecilia Jarl-Åberg

Syftet med boken är att analysera hederskulturen i förhållande till det svenska och västerländska samhället. Boken lyfter även fram det stora arbete för demokrati och mänskliga rättigheter som krävs för att urholka hederskulturens värde.

Utgiven av: Stockholm ALMAeuropa

Medvind

Anna Gerge och Annika Malmqvist

Boken ger en förståelse kring hur kvinnor kan hamna i underordning just för att de är kvinnor och belyser villkoren för kvinnor med psykiatriska diagnoser. Kan beställas via Riksförbundet för Social och Mental Hälsa.

Utgiven av: RSMH

Mäns våld mot kvinnor –genomförda utbildningar och konferenser Norrbotten

Sammanfattning med länkar till föreläsningmaterial.

<http://www.valdmotnara.se/dusomjobbarmedfragan/lardigmer/genomfordakonferenserutbildningarmm.4.3ba8c76413f0959c3a42330.html>

Underlag till Jämställdhetsutredningen

U 2014:06, delmål 4 Mäns våld mot kvinnor.

Maria Eriksson professor Mälardalens högskola.

<http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2015/03/U-2014-06-Eriksson-1508291.pdf>

Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck
SOU 2015:55, Slutbetänkande av Utredningen som ska föreslå en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, 2015.

http://www.regeringen.se/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf

Mål och myndighet -En effektiv styrning av jämställdhetspolitiken

SOU 2015:86, betänkande av Jämställdhetsutredningen, 2015.

http://www.regeringen.se/4a80d3/contentassets/fd7240295cab45df8130384abdb600fa/mal-och-myndighet---en-effektiv-styrning-av-jamstalldhetspolitiken-sou-2015_86.pdf

Mäns våld mot kvinnor

Mona Eliasson

Utifrån moderna forskningsresultat ger den här boken kunskaper för bättre förståelse av kvinnomisshandel och våldtäkt, både på individ- och samhällsnivå. Mona Eliasson ger oss en bild av kvinnovåldets utseende, förekomst, orsaker och utveckling.

Utgiven av: Natur&Kultur.

Rutinhandbok för våld i nära relationer

Socialförvaltningen, Kiruna Kommun

The Macho Paradox: Why Some Men Hurt Women and How All Men Can Help

Jackson Katz

I boken beskrivs att våld mot kvinnor är varje mans angelägenhet.

Utgiven av. Sourcebooks (2006)

Utveckling pågår - en kartläggning av kvinnofridsarbetet i kommuner, landsting och regioner Sveriges kommuner och landsting

En kartläggning av kvinnofridsarbetet i kommuner, landsting och regioner som ger en övergripande bild av arbetet med kvinnofrid i Sverige och ska också inspirera och visa på utvecklingsmöjligheter.

Utgiven av: Sveriges kommuner och landsting

På heder och samvete – Kartläggning om mäns våld mot kvinnor på Gotland

http://www.lansstyrelsen.se/gotland/SiteCollectionDocuments/Sv/Publikationer/J%C3%A4mst%C3%A4lldhet/pa_heder_och_samvete.pdf

PROJEKT: DORVU – DÅRVVO – DÅRVVUO – JEARSOE – TRYGGHET Sametinget

Sametingets projekt gällande behovsinventering om samisk kvinnojour

http://www.sametinget.se/64205?file_id=1

Bilaga 2 Länkar till information

1177.se: <https://www.1177.se/Norrboten/Tema/Sex-och-relationer/Vald-och-overgrepp/Sexuella-overgrepp/>

Brottsförebyggande rådet (BRÅ): <https://www.bra.se/brott-och-statistik/statistik-utifran-brottstyper/vald-i-nara-relationer.html>

Brottsofferjouren www.boj.se

Brottsofferjouren, RFSL: www.rfsl.se/verksamhet/brottsofferjour/brottsofferjouren

Barns rätt i samhället www.bris.se

Kvinnofridslinjen www.kvinnofridslinjen.se

Länsstyrelsen Norrbotten www.valdmotnara.se

Sveriges tjej- och kvinnojourers riksorganisation www.kvinnojouren.se

Män för jämställdhet www.mfj.se

Om psykisk misshandel www.psykiskmisshandel.se

Rädda barnen www.rb.se

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige www.roks.se

Riksorganisation Slagfärdiga om våld i nära relationer www.slagfardiga.se